

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2009/10:50



Stenografiska
uppteckningar
2009/10:50

Fredagen den 10 september

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 26 juli 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 13 september 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat och säger välkommen till nämndens ledamöter och statsrådet Birgitta Ohlsson med medarbetare. Jag ska inte presentera dem allihop, men jag kan nämna kabinetssekreterare Frank Belfrage och statssekreterare Susanne Ackum som är här särskilt på grund av utrikesfrågor och ekonomiska frågor och som säkert återkommer under dagen.

Vi ska börja med eventuella generella anmälningar. Det finns inga särskilda sådana. Skriftliga samråd är utdelade respektive ute.

Då ska vi ta återrapporten från mötet i rådet den 26 juli. Den är ut-sänd. Vill statsrådet lägga till något om den?

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Då ska jag återrapportera från rådsmötet den 26 juli. Sverige företrädde av utrikesminister Carl Bildt som var på plats där. Vid mötet behandlades framför allt tre olika fält. Dels var det det belgiska ordförandeskapets program inför höstens arbete, dels förberedelserna inför öppningen av Islands anslutningsförhandlingar till Europeiska unionen. Sedan var det förstås också det fortsatta arbetet med beslut angående den nya europeiska utrikestjänsten, EAS.

På begäran av Frankrike lyftes också frågan om romernas situation i Europa upp, och rådet beslutade att Epsco och RIF-rådet ska granska frågan om romernas situation i Europa närmare. Detta kommer vi att kunna återkomma till vid möten lite längre fram under hösten.

Eftersom jag själv inte deltog på mötet – jag födde mitt första barn bara några veckor innan – kan jag kanske inte gå in på så många detaljer, men om det finns frågor ska jag förstås försöka svara på dem.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Gratulerar, om vi inte har gjort det sedan vi sågs senast!

Vi lägger återrapporten till handlingarna och går in på information och samråd inför mötet i rådet nästa vecka, den 13 september. Där föreligger en sedvanlig agenda. Den börjar med A-punktslistan – den lägger vi utanför – och därefter kommer punkt 3, Resolutioner, yttranden och beslut antagna av Europaparlamentet.

Är det något statsrådet vill säga om dem?

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Allmänna rådet möts den 13 september, och det är andra gången under det belgiska ordförandeskapet. Det handlar förstås om att förbereda kommande möten i Europeiska rådet, med speciellt fokus på det extrainsatta möte som sker nästa vecka, den 16 september, då Sverige kommer att representeras av utrikesminister Carl Bildt.

Vad gäller resolutioner kan man nämna att Europaparlamentet nu har haft sommaruppehåll. De har precis kommit tillbaka och startade i måndags. En resolution som har varit ganska omdiskuterad och debatterad i medierna, bland annat i dagens tidningar, har kommit sedan dess. Det är förstås frågan om romernas situation, så det kan kort nämnas att den antogs i går. Den stora diskussionen var i tisdags.

Anf. 5 MARYAM YAZDANFAR (s):

Fru ordförande! Jag tänkte börja med att tacka statsrådet Birgitta Ohlsson för tydlighet när det gäller frågan om romerna. Jag har som svensk varit väldigt glad över de tydliga ställningstaganden som statsrådet har gjort mot de regeringar som begått fruktansvärda handlingar mot folkgruppen romer runt om i Europa under sommaren.

I och med den här resolutionen kan jag dock inte låta bli att undra hur det påverkar Sveriges politik. Det har ju funnits en skillnad i hur Birgitta Ohlsson har uttryckt sig och hur migrationsministern har uttryckt sig. Det är klart och tydligt att vi måste ha en gemensam linje från regeringen gentemot de övriga europeiska länderna, speciellt eftersom Birgitta Ohlsson har varit så tydlig i frågan.

Anf. 6 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Om jag först lite kortfattat ska lyfta fram vad som togs upp i den resolution som antogs i går kan vi säga att det var en ganska bred resolution som antogs med 337 ja-röster, 245 nej-röster och 51 nedlagda röster. Det var alltså olika grupper – den gröna gruppen, den liberala gruppen, den socialistiska gruppen, vänstergruppen med flera – som tydligt uppmanade Frankrike att omedelbart upphöra med alla utvisningar. Det var det som var mycket av kontentan.

Där beskrev man förstås också EU:s lagstiftning om fri rörlighet tydligt. Jag citerar: "... begränsning av den fria rörligheten ... måste grunda sig på de berörda personernas eget beteende och inte på allmänna överväganden för förebyggande åtgärder eller på etniskt eller nationellt ursprung".

Europaparlamentet beklagade också kommissionens sena och begränsade reaktioner.

Vad gäller situationen i Frankrike granskar EU-kommissionen nu Frankrikes agerande. Vi kommer att återkomma till detta när de lägger fram sin rapport.

Jag vill även betona att statsrådet Nyamko Sabuni och jag för drygt en månad sedan skickade ett brev till EU-kommissionen där vi lyfte upp denna fråga och krävde en handlingsplan vad gäller romernas situation i Europa. Även kommissionär Cecilia Malmström har lyft upp frågan om en Marshallplan för romerna.

Det sker alltså ett aktivt arbete, och den debatt som har börjat nu kommer förhoppningsvis att leda till att frågan kommer att komma upp. Diskussionen som ledamoten tog upp rör diskriminering som pågått i århundraden, och nu kan vi kanske äntligen komma till resultat.

Vad gäller frågan om utvisningar är det viktigt att betona att det är en fråga som rör svenska myndigheter. Individer som har blivit avvisade eller utvisade och fått lämna landet har rätt att överklaga och föra upp det om det har skett på fel sätt.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Därmed tackar vi för informationen i punkt 3.

Vi går vidare till punkt 4, Förberedelse av Europeiska rådet. Det är två sådana på gång, och vi behandlar dem ett i taget, det vill säga först Europeiska rådet nästa vecka, den 16 september. Till det finns utkast till slutsatser utdelade med hemligstämpel på. I den version som nämnden har fått står det ingenting på punkten Task force on economic governance, men det ser vi fram emot att få höra mer om muntligt.

Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Som jag nämnde tidigare är det ett extrainsatt möte den 16 september. Ni har sett den kommenterade dagordningen. Det är framför allt två fält som kommer att diskuteras. Det ena är EU:s relation till strategiska partner inom utrikespolitiken, och det andra är den ekonomisk-politiska dagordningen med anledning av den task force som leds av Europeiska rådets ordförande Van Rompuy. Vid allmänna rådets lunch kommer Van Rompuy själv att delta för att diskutera slutsatserna.

Jag kommer här att kort föredra arbetet i allmänna rådet generellt och också de ekonomisk-politiska delarna. Sedan kommer kabinetssekreterare Frank Belfrage att föredra de utrikespolitiska frågorna. Ni vet allihop att i dag och i morgon deltar utrikesminister Carl Bildt på Gymnichmötet. Också finansministern har varit i nämnden tidigare i veckan och diskuterat de ekonomiska frågorna.

För att gå in på Van Rompuys så kallade task force, den ekonomisk-politiska dagordningen, kommer den slutgiltiga avrapporteringen att läggas fram först vid Europeiska rådet i oktober, så vi kan säga att det här handlar om en lägesrapport, ett slags halvhalt, vilket också finansminister Anders Borg tidigare har redogjort för.

Vi har faktiskt ännu inte sett utkast till slutsatser om den ekonomisk-politiska dagordningen, och när de kommer förväntar vi oss att de ska återspegla de delar på området där det råder allmän samsyn mellan EU-medlemsstaterna.

Som nämnden vet är det Anders Borg som representerar Sverige i gruppen. Han har tidigare samrått med nämnden om regeringens syn på olika delar av arbetet. Jag kommer därför inte att gå in i detaljerna.

Jag vill ändå betona att gruppens, den så kallade task forcens, insatser är viktiga för det fortsatta arbetet att just stärka och förbättra regelverken

och ramarna för Europas ekonomier. Vi vet alla att den bristfälliga efterlevnaden av dessa regelverk har varit ett skäl till den stora ekonomiska kris som har drabbat många länder i Europeiska unionen. Det är viktigt att betona att gruppen nu har enats om en del viktiga principer just för hur den ekonomisk-politiska dagordningen ska stärkas.

Det råder allmän samsyn på några av de områden som diskuteras. Bland annat finns det en enighet vad gäller den så kallade europeiska terminen, vilket innebär en mer samordnad tidtabell för ekonomisk rapportering i medlemsländerna.

Det finns också en allmän samsyn vad gäller vikten av nationella budgetpolitiska ramverk och behovet av att förstärka makroekonomisk övervakning. Det kan handla om exempelvis bytesbalans och huspriser.

Även om det råder samsyn på många fält återstår dock en hel del områden där gruppen måste komma överens. Det kan handla om exempelvis användningen av sanktioner, som jag vet har diskuterats här tidigare, och olika incitament kopplade till stabilitets- och tillväxtpakten.

Vi är alla överens om att vi måste vara mycket bättre rustade inför nästa ekonomiska nedgång. Därför anser regeringen att det är väldigt angeläget att stärka den ekonomisk-politiska samordningen i EU. Regeringen stöder det arbete som bedrivs i denna grupp och välkomnar de flesta av de framsteg som har gjorts.

Vid min sida här har jag Susanne Ackum som är statssekreterare på Finansdepartementet hos Anders Borg och som deltar på dessa möten och har följt dem. Hon har också varit här tidigare. Om ni har speciella frågor kommer alltså Susanne Ackum att svara på dem.

Anf. 9 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Europeiska rådet ska ju också ha en diskussion om EU:s relation med strategiska partner. Det är ett arbete som har påbörjats lite för sent, tycker vi kanske, men dock i Coreper denna vecka. Det fortsätter i den bemärkelsen att det blir en bred policydiskussion vid det informella utrikesministermötet – Gymnichmötet – som pågår i dag och i morgon i Bryssel. Sedan blir det fortsatt diskussion i allmänna rådet på måndag, och därefter hoppas vi att texterna börjar klarna så att när utrikesministern kommer till nämnden på onsdag inför Europeiska rådet så kan bilden, hoppas vi, vara lite klarare än vad den är i dag.

Nämnden har, som fru ordföranden sade, sett det första utkastet till slutsatser som diskuterades i går. Jag vill dock redan nu säga att efter diskussionen i går i Coreper är vi och ett antal andra medlemsstater inte riktigt nöjda. Vi har menat att förslaget är alltför inriktat på process och för lite på substans och politisk inriktning. Efter diskussionen i går är det rätt tydligt att en ny text nu kommer att läggas fram av ordförandeskapet, kanske redan i helgen eller i varje fall till allmänna rådets början på måndag morgon. Därför skulle jag i den här föredragningen framför allt vilja lyfta fram de punkter som vi från svensk sida har drivit i den här diskussionen för att förbereda Europeiska rådet.

För det första har vi menat att EU:s nya utrikestjänst och den höga representanten har en central roll att spela i EU:s relation till strategiska partner. Vi menar följaktligen att EAS och den höga representanten bör ges en mer framskjuten plats också i slutsatstexten.

Europeiska rådets möte med närvaro av utrikesministrarna, som ju GAC förbereder, utgör ett tillfälle att sprida ett mer offensivt och mer visionärt budskap om EU:s roll som global aktör. Det kräver då att det också ska finnas en substans.

Lissabonfördraget och upprättandet av den europeiska utrikestjänsten skapar förutsättningar för EU att bli en mer effektiv global aktör. Därför har vi menat att det är angeläget att fullt ut utnyttja de nya möjligheter som den europeiska utrikestjänsten innebär, inte minst när det gäller samstämmighet mellan agerandet inom olika politikområden. Vi efterlyser därför en mer offensiv och framåtblickande text som också ska innehålla mer om politikens inriktning.

Vi har menat att EU:s förmåga att agera som global aktör till stor del är beroende av EU:s ekonomiska styrka, det vill säga de punkter som statsrådet just har lyft fram. Sunda och stabila finanser är således en angelägen fråga också för EU som global aktör och något som vi har valt att lyfta fram i diskussionen om slutsatserna.

Vidare menar vi att EU:s närområde och utvidgning bör sättas mer i fokus. Förtroendet för EU globalt hänger till stor del också på EU:s förmåga och vilja att säkra stabiliteten i vårt närområde. Utvidgningen av unionen tycker vi därför bör lyftas fram på ett tydligt sätt. Utvidgningen är ett strategiskt intresse för stabiliteten i Europa – EU:s soft power. Grannskapspolitiken med det östliga partnerskapet i öst och i form av Medelhavsunionen i syd tillhör givetvis också diskussionen kring EU:s grannskap.

Naturligtvis anser vi även att Europas grundvärderingar som finns i Lissabonfördraget om demokrati och mänskliga rättigheter bör stå i centrum för relationen med EU:s strategiska partner, och detta vill vi lyfta fram. Lissabonfördraget och säkerhetsstrategin och dess uppföljande rapport som vi antog härom året tydliggör detta. Även FN-stadgans målsättningar bör lyftas fram när vi nu talar om färdriktningen för Europa på det utrikespolitiska området.

Vi har också verkat för att försöka undvika alltför mycket fokus på EU:s interna processer. När man talar om interna processer har vi verkat för att det tydligare ska framgå att den höga representanten ansvarar för den regelbundna samordningen av EU:s utrikespolitik.

De här synpunkterna, som fick en hel del stöd av olika medlemsstater, har föranlett ordförandeskapet att deklarerat att en ny text ska fram, så den text vi nu har framför oss och som fru ordföranden refererade till kommer nog att se åtskilliga förändringar redan i närtid. Den kommer att diskuteras vidare på allmänna rådet på måndag och sedan läggas fram för Europeiska rådet och stats- och regeringscheferna på torsdag.

Vi har fått höra att diskussionerna också kommer att ha visst fokus på Pakistan, förutom på strategiska partner. Där vill man dock avvakta den diskussion som utrikesrådet, FAC, har i dag om handelsfrågorna – som har föredragits i nämnden häromdagen – och även den Pakistandiskussion som utrikesministrarna har i dag och i morgon vid det informella mötet. Först därefter blir det aktuellt för ordförandeskapet att lägga fram ett förslag till en text om Pakistan.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

För att det ska synas i protokollet kan jag nämna att samråd om handelsfrågorna hade vi med statssekreterare Gunnar Wieslander i fredags, den 3 september.

Nu lämnar jag öppet för frågor och kommentarer.

Anf. 11 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Det har blivit så i EU att det alltmer fokuseras på ekonomiska regelsystem. Eftersom allting hänger ihop tycker jag att det där känns lite besvärande för EU. Ungdomsarbetslösheten är jättehög inte bara i Sverige, och arbetslösheten i Europa är precis som här jättehög.

Eftersom allting hänger ihop önskar man ibland att man kunde höja blicken från de här reglerna. Risker finns ju faktiskt, om man ser hur det går till i Grekland just nu, att folk verkligen har det besvärligt när de lyder reglerna. Det finns på något sätt en risk med eller en baksida av väldigt strama regler: Under tiden dör befolkningen, ungefär.

Därför tycker jag att det är tråkigt att man inte lyfter in olika stimulansåtgärder och olika förslag som på något sätt skulle lätta bördan för befolkningen i olika länder. Jag undrar vad ni säger om det.

När det gäller Pakistan kan man säga att handeln naturligtvis är väldigt viktig för framtiden, men den katastrof som har skett i Pakistan får nästan alla andra katastrofer att förblekna. Därför vore det väl på sin plats att Europeiska rådet verkligen tog ställning för vad vi ska kunna göra i den värld som inte har drabbats av en sådan katastrof för att hjälpa de miljontals människor som faktiskt fortfarande inte har någon mat efter översvämningarna.

Anf. 12 Statssekreterare SUSANNE ACKUM:

Fru ordförande! Som svar på Susanne Ebersteins fråga rörande hur de ekonomiska sammanhangen hänger ihop kan jag väl säga att i task forcen och regelverken är tanken att man ska diskutera hur vi ska försöka minimera risken för att den här typen av kriser inträffar i framtiden. Därför handlar arbetet mycket om regelverken och mekanismer för att tidigt kunna identifiera att länder skulle kunna hamna i dessa situationer, just för att undvika de problem som kommer i krisernas kölvatten, den höga arbetslösheten och att människor drabbas oerhört hårt av de åtgärder som måste vidtas.

Task forcen diskuterar inte arbetslöshetens problem, utan där kan man säga att uppdelningen mer ligger i Ekofin. Det är mycket diskussioner om faran med de åtstramningspaket som nu måste ske för att sanera finanserna – precis det som vi drabbades av i början av 90-talet och där arbetslösheten sedan bet sig fast. Våra erfarenheter är alltså någonting som de olika länderna lyssnar på med stort intresse.

Task forcen försöker förhindra att vi ska hamna i sådana här kriser igen, medan Ekofin försöker hantera hur man ska hitta rätt balans mellan åtstramningar och att samtidigt försöka stimulera för att undvika att människor drabbas hårt av den här typen av kris.

Anf. 13 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Låt mig bara säga ett par ord för att kommentera frågan om Pakistan. Det är precis som Susanne Eberstein säger, att det är en av de absolut

värsta katastroferna som vi någonsin har sett med över 20 miljoner människor som drabbats på det ena eller andra sättet.

Därför har FN gjort en appell på ½ miljard dollar som nu är under uppfyllnad. Men redan nu får vi uppgifter om att FN-appellen kommer att revideras upp; en ny appell kommer att gå ut för 1 ½ miljard dollar. Självklart är det EU:s mål att delta i och medverka till att besvara FN-appellen.

Det är därför Pakistandiskussionen i dag vid det informella utrikesministermötet kommer att ha det breda greppet. Det är tre kommissionärer som kommer att vara föredragande – den för humanitärt bistånd, den för det långsiktiga utvecklingsbiståndet och den för handelsfrågorna. Idén är just att försöka få till ett klart, tydligt och starkt budskap från Europeiska rådet på torsdag, som naturligtvis kommer att omfatta såväl de politiska som de ekonomiska och handelspolitiska dimensionerna i arbetet. Det är absolut målsättningen.

För svensk del har vi drivit på just med den målsättningen för ögonen, och inte minst har vi också själva bidragit. Vi är EU:s fjärde största givare, och internationellt sett är Sverige nu den sjunde bidragsgivaren till Pakistankatastrofen.

Anf. 14 CARINA OHLSSON (s):

Fru ordförande! Det här är kanske en fortsättning på svaret från kabinetssekreteraren, för det är väl som den i Pakistan som kriserna antagligen kommer att se ut. Det blir ekologiska kriser, alltså miljökriser, som får sociala effekter och även finansiella effekter i kombination.

Vi från Socialdemokraterna skulle önska och har fört fram flera gånger att man mer skulle vilja ha med de tre perspektiven hela tiden så att man inte enbart sitter och diskuterar finanskris och inte riktigt tänker på vad som händer på det sociala och det miljömässiga området.

Vi kan se att det också finns den typen av ingångar i handlingarna. Det står att man ska finna globala lösningar på universella utmaningar, och det är klart att vi förstår att det kan inte vi i Sverige göra ensamma. Vi måste dels vara en stark röst från svenskt håll, dels från EU i den globala diskussionen, och det är då jag kommer till mina frågor.

Det står nämligen också att man ska komma fram till ett gemensamt förhållningssätt till klimatförändringarna och därmed relaterade tekniska frågor och regleringsfrågor. Jag undrar lite hur diskussionerna har gått vidare. Finns det även andra miljöfrågor som man tänker sig lyfta in? Jag tänker på de möten som kommer att vara i oktober med Kina och framöver med Indien, för då har vi också aspekterna med det kemikaliesamhälle som vi lever i nu och som vi har kunnat få rapporter om. När vi har de stora översvämningarna kan gifter komma att sprida sig till hela befolkningar, alltifrån radioaktivt avfall från kärnkraftverk till kemikalier som man använder för att färga kläder och gummistövlar och andra varor av den typen.

Jag undrar alltså om man även skulle kunna föra in kemikaliefrågan, som kanske till och med är lika stor som klimatfrågan när det handlar om människors hälsa och fortlevnad. Där har Sverige och även EU varit starka röster, så jag skulle önska att man tog upp den på dagordningen. Jag kan tänka mig att statsrådet Birgitta Ohlsson nu med en nyfödd liten bebis tänker ännu mer på den kemikaliecocktail som man vet att till och

2009/10:50
10 september

med nyfödda barn har i sig redan när de föds och som inte är nedbrytbar utan kommer att finnas i kropparna hela livet.

Min fråga är alltså om man från svenskt håll tänker sig att lyfta in nya utmaningar.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Även om jag har en talarlista tycker jag att jag genast måste ge ordet till statsrådet i denna stora och komplexa fråga.

Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Jag tror att vi kommer att svara som en trippel, att vi svarar alla tre i och med att det berörde samtliga tre fält.

Man kan säga att Carina Ohlsson föregår dagordningen lite, för vi kommer att diskutera även dagordningen inför Europeiska rådet den 28–29 oktober. Där kommer diskussioner inför Europeiska rådet att handla mycket om miljö och klimat. Den dagordningen är inte satt riktigt ännu, så vi vet inte vilka inspel som kommer att komma upp, men den typen av frågor kommer att diskuteras.

Det Carina Ohlsson tar upp är förstås oerhört viktigt, och Sverige har haft och ämnar fortsätta att ha en hög profil i detta. Jag återkommer lite till det när vi diskuterar den dagordningen.

Anf. 17 Statssekreterare SUSANNE ACKUM:

Jag kan bara kort nämna att på informella Ekofin under vårt ordförandeskap i höstas inbjöd Anders Borg, som jag förstår som en av de första finansministrarna, till att även finansministrarna ska engagera sig i klimatfrågan, vilket vi tror är väldigt viktigt. Jag tycker att Sverige är pådrivande och försöker vara pådrivande på alla ministernivåer.

Anf. 18 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag vill bara lägga till något när det gäller bifrågan om Pakistan. Naturligtvis är den ekologiska dimensionen vid naturkatastrofer någonting som i hög grad har uppmärksamats. Inte minst har några medlemsstater, bland annat Frankrike, vädrat idéer om hur man bättre kan arbeta i EU för att kunna förebygga olika former av krissituationer och, framför allt, hur man snabbt kan inskrida när en katastrof sedan inträffar.

Den diskussionen har alltså kommit i gång, utlöst av den förfärliga Pakistankatastrofen.

Anf. 19 JACOB JOHNSON (v):

Vi har hört här att Sverige har haft synpunkter på utkastet till slutsatser för Europeiska rådet och bland annat lyft fram frågan om mänskliga rättigheter. Det tycker jag är bra. I de slutsatsförslag som vi har fått när det gäller Kina och Sydkorea talas det bland annat om att man ska ta upp frågan om arbetsnormer, men uttrycket ”mänskliga rättigheter” finns inte med, så jag antar att Sverige på något sätt bör utveckla det. Det kan ju vara viktigt att göra det inte minst gentemot Kina med tanke på den situation som råder där. Jag skulle vilja höra lite kommentarer om det och om hur man ser på begreppet ”arbetsnormer”. Vad avser EU med det?

De transatlantiska förbindelserna betyder ju relationen mellan EU och USA, men Atlanten är ett stort hav och det finns två kontinenter på andra sidan. Jag saknar den södra kontinenten, Latinamerika, som inte nämns alls. Det skulle jag också vilja höra en kommentar om.

Sedan står det att det transatlantiska ekonomiska rådet ska komma fram till ett gemensamt förhållningssätt till klimatförändringarna. Det låter ju bra, men tillåt mig vara lite skeptisk. Hur ser ni på möjligheterna att komma överens med amerikanerna, som ju så att säga knappast gör sin hemläxa?

Anf. 20 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Frågorna rör skrivningarna om de strategiska partner som EU har. Det är precis som Jacob Johnson var inne på, alltså att vi har menat att det saknas en hänvisning till EU:s grundvärderingar, där ju mänskliga rättigheter och demokrati i hög grad bör lyftas fram. Vi har menat att detta ska in så att det täcker inte bara Kina utan EU:s relationer med tredjeland överlag. Där har vi gjort olika förslag, och vi kommer nu att följa med.

Anledningen till att Latinamerika inte finns med är att ordförandeskapet just nu har valt att lyfta fram de möten som man kommer att ha närmast under hösten. Där finns USA, Sydkorea, Kina och Indien. Latinamerika kommer i en senare omgång, och detta kommer säkert att förberedas av Europeiska rådet när det väl blir aktuellt.

När det gäller klimatfrågan är USA givetvis en nyckelaktör. Vi såg vid Köpenhamnsmötet hur blockeringen mellan Kina och USA gjorde att mötet inte gav de resultat som vi hade hoppats. Nu kommer, som statsrådet var inne på, förberedelserna för Cancún att vara i fokus för nästa möte med Europeiska rådet, och då kommer naturligtvis frågan hur vi ska förmå USA att komma vidare att vara i blickfånget.

Anf. 21 Statssekreterare SUSANNE ACKUM:

Jag kan tillägga något om klimatfrågan. Jag tror att det var Ulf Holm som tidigare i våras frågade finansminister Anders Borg vad Sverige gjorde för att få upp klimatfrågan i olika EU-sammanhang. Vad Anders Borg efteråt gjorde var att se till att de terms of reference som EU lägger fram inför G20-mötena har paragrafer där just klimatfrågan tas upp.

Anf. 22 MAX ANDERSSON (mp):

Jag skulle vilja börja med en fråga till kabinettssekreteraren. Jag har förstått att diskussionen om EU:s relationer med sina strategiska partner kommer att vara en av de stora diskussionerna på det här mötet. Jag skulle gärna vilja att kabinettssekreteraren utvecklade vad som ingår i den diskussionen och vad regeringen kommer att driva i denna knäckfråga.

Anf. 23 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Den beskrivning som Max Andersson gör har nog lite förändrats de senaste veckorna. De strategiska relationerna som diskussionspunkt har tonats ned lite, mycket beroende på att det krävs mycket förberedelsearbete som ännu inte är färdigt. Det är därför som vi har menat att det är

viktigt att slutsatserna inte bara fokuserar på processen och beskriver de möten som ska äga rum utan att vi också försöker långsamt ge de impulser för förberedelsearbete som ska peka mot vad EU:s speciella intressen är.

För svensk del har vi menat att vi i diskussionerna inte får försumma betydelsen av att stärka våra egna finanser, som gör att EU kan vara en tung global aktör. Vi har också menat att man för att kunna ha inflytande måste börja i sitt eget närområde. Det är därför som grannskapspolitiken – utvidgningen, det östliga partnerskapet och Medelhavsunionen – är något som man ska lägga särskild tonvikt vid i det här skedet av förberedelsearbetet.

Sedan kommer, vilket också beskrivs i texten, möten med USA, Kina och Indien att äga rum. Där har Europa, inklusive Sverige, stora intressen både av politisk natur – medverkan i olika freds- och stabilitetssuppgifter – på det ekonomiska området och av att driva våra värderingar, alltså MR och demokrati, som vi diskuterade med anledning av den förra frågan.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag måste själv ställa en fråga till oppositionen, så att det klart kommer fram vad partierna tycker. Viceordföranden frågade statssekreterare Ackum om regeringen inte borde föreslå att lätta på bördorna för människor i länder som har svårt att uppfylla kraven på budgetdisciplin. Då vill jag fråga Socialdemokraterna vad som avses med detta bördelätande. Ifrågasätter Socialdemokraterna stabilitets- och tillväxtpaktens krav?

Anf. 25 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Det tycker jag var en ganska oförskämd fråga. Det var ju inte detta det handlade om. I Grekland lever en del människor i princip på svältgränsen. Det gällde alltså inte de ekonomiska stabiliseringsreglerna utan att man skulle underlätta så att människor inte var arbetslösa. Jag tror att i alla fall statssekreteraren och jag var helt överens om detta.

Anf. 26 MAX ANDERSSON (mp):

Jag tackar för svaret på frågorna. Vad som ingår i diskussionen om de strategiska relationerna klarnade lite efter kabinetssekreterarens redogörelse, men man kanske ska säga några ord om själva frågan, alltså det dokument som ligger på bordet med förslag till slutsatser. Förslaget genomsyras av en syn på att EU:s utrikespolitik ska vara en överordnad egen aktör och inte ett levande organ för samarbete mellan Europeiska unionens medlemsstater. Dessa centralistiska ambitioner som kommer till uttryck i dokumentet är inte riktigt i linje med Miljöpartiets politik. Exempelvis hade vi gärna sett att man hade med skrivningar som påpekar att det finns medlemsstater i Europeiska unionen som är militärt alliansfria – man har ju med skrivningar om samarbetet med Nato.

Om vi ska gå in på den politik som ska drivas vill jag säga att det vore bra om vi kunde få en tydlig skrivning om att EU ska skärpa sina klimatmål med 30 procent. Det vore också bra om man kunde få en tydlig skrivning om att EU ska sluta med sin utpressningspolitik i förhandlingarna om EPA-avtalet och i stället betona vikten av lyhördhet för utvecklingsländernas synpunkter. Miljöpartiet anmäler alltså avvikande mening.

Anf. 28 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag ska svara kort. EU har, vilket framgår tydligt i Lissabonfördraget, intresse av samarbete med sina grannar till att börja med. Sedan vidgas intresset i ett vidare perspektiv. Det gäller grundläggande målsättningar som fred och stabilitet, att driva våra idéer om mänskliga rättigheter och demokrati och våra målsättningar att bedriva frihandel och att göra livet bättre för utvecklingsländerna. Det är därför som det stora millenniemålsmötet i FN och EU:s roll därvidlag är viktiga. Vi har nämnt Pakistan som ett exempel som just nu är akut på grund av katastrofen där.

Detta upplever jag inte som några centralistiska ambitioner utan tvärtom som något som visar på att EU vill verka i ett solidariskt perspektiv och samtidigt tillvarata sina intressen i en öppen världsekonomi. Detta får räcka som kommentar till inlägget från Max Andersson.

Anf. 29 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru ordförande! Jag lade märke till att Miljöpartiet anmälde avvikande mening. Jag blev inte riktigt på det klara med vad det var emot, egentligen.

Jag noterade att man förberedde överläggningarna den 10–11 september. Den 11 är ju i morgon, och det är lite svårt att förstå att man kan ha avvikande mening om något som ännu inte är beslutat. Det verkar lite konstigt att man kan anmäla en sådan avvikande mening.

Anf. 30 MAX ANDERSSON (mp):

Som jag förstod regeringens linje vill man skärpa den centralistiska ambitionen i detta dokument, som inte tillräckligt betonar mellanstatligheten i det utrikespolitiska samarbetet. Det kan man väl få uttrycka en avvikande mening mot? När man ser att regeringens linje inte är i överensstämmelse med Miljöpartiets politik – den är mer i överensstämmelse med regeringspartiernas politik – är det väl korrekt att anmäla avvikande mening? Annars kan till exempel andra ledamöter här säga att vi ställer upp på det som blir beslutet vid EU-nämndens möte.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Miljöpartiet äger, precis som alla andra partier, rätt att anmäla avvikande mening i förhållande till regeringens position och upplägg, till exempel om Miljöpartiet upplever regeringens politik som centralistisk – även om jag tror att det är få som gör det. Möjligen kan jag passa frågan om den eventuella centralismen vidare till statsrådet Birgitta Ohlsson, så att vi får detta utrett. Driver regeringen på i centralistisk riktning?

Anf. 32 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Nej, det skulle jag inte vilja påstå, men vi gör kanske olika tolkningar beroende på var vi befinner oss på det ideologiska spel-fältet.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Mot den bakgrunden noterar jag avvikande mening från mp men inte från någon annan. Därmed sammanfattar jag den delen av punkt 4 med att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar.

Vi går vidare till andra delen av punkt 4: Förberedelse av Europeiska rådet den 28–29 oktober. Det står ”utkast till kommenterad dagordning”, men särskilt mycket vet vi inte om mötet än. Det vet dock statsrådet.

Anf. 34 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Dagordningen för Europeiska rådets möte om styvt en månad, den 28–29 oktober, kommer att presenteras vid allmänna rådets möte på måndag. Just nu har vi alltså en ganska vag uppfattning.

Vi vet dock att det är fyra punkter som kommer att diskuteras. Det blir en fortsatt ekonomisk-politisk diskussion eftersom Europeiska rådets ordförande Herman Van Rompuy kommer att lägga fram sin slutrapport på det området och den task force som han har lett. Man kommer också att diskutera EU:s position inför G20-mötet i Sydkoreas huvudstad Seoul i november. Man kommer även att diskutera förberedelserna inför de fortsatta klimatförhandlingarna vid mötet i Cancún och sist men inte minst inför EU-toppmötet med USA, som ska äga rum i november. Men det kan hända mycket innan dess, så det är ganska vagt. Vi ber därför att få återkomma längre fram när vi har en konkret dagordning.

Anf. 35 CARINA OHLSSON (s):

Fru ordförande! Jag kan ställa samma fråga som jag ställde tidigare. Har man från svenskt håll förberett någon ståndpunkt när det gäller vad EU ska ha för ståndpunkt i de fortsatta förhandlingarna om klimatförändringarna?

Anf. 36 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Vi är alla medvetna om att det råder en ganska stor klimattrötthet världen över bland många länder. Det stora engagemang som fanns i samband med toppmötet i Köpenhamn är inte längre lika intensivt. Det gör att vi måste fokusera ännu mer.

Uppskalning, koldioxidutsläpp med mera är inget som kommer att vara aktuellt inför det här GAC-mötet, men det kan komma upp längre fram. Det viktiga är att man nu studerar konsekvenserna av en uppskalning och att man återkommer till detta i Cancún. Vi fokuserar mycket på att få en samsyn, att få länderna att leva upp till de utfästelser som vi har gjort, så att vi också kan bygga allianser, inte bara med de länder som är stora utsläppsbovar utan också med utvecklingsländerna. Det gäller således att bygga allianser på flera olika punkter. Det är en ganska bred debatt som förs nu, utan alltför många detaljer.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i den delen av frågan; det finns ju inget förhandlingsupplägg att ta ställning till.

Därmed är vi klara med statsrådet, om hon inte har något att tillägga. Nej. Då tackar vi statsrådet, kabinetssekreteraren, statssekreteraren med flera för i dag.

1 § Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	2
Anf. 5 MARYAM YAZDANFAR (s).....	2
Anf. 6 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	3
Anf. 9 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 11 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	6
Anf. 12 Statssekreterare SUSANNE ACKUM.....	6
Anf. 13 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE	6
Anf. 14 CARINA OHLSSON (s).....	7
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	8
Anf. 17 Statssekreterare SUSANNE ACKUM.....	8
Anf. 18 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE	8
Anf. 19 JACOB JOHNSON (v)	8
Anf. 20 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE	9
Anf. 21 Statssekreterare SUSANNE ACKUM.....	9
Anf. 22 MAX ANDERSSON (mp).....	9
Anf. 23 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE	9
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 25 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	10
Anf. 26 MAX ANDERSSON (mp).....	10
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 28 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE	11
Anf. 29 GUNNAR ANDRÉN (fp)	11
Anf. 30 MAX ANDERSSON (mp).....	11
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 32 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	11
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 34 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	12
Anf. 35 CARINA OHLSSON (s).....	12
Anf. 36 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	12
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	12